

К.э.н. Ярошенко А.С.

Державний вищий навчальний заклад

«Українська академія банківської справи

Національного банку України», Україна, м. Суми

Державні регулятори конкуренції в банківській сфері у різних країнах світу

Проблемам антимонопольного державного регулювання банківської діяльності досі присвячено не так багато наукових доробок. Відповідно, дана сфера дослідження потребує більш глибокого аналізу та розвитку.

Розглянемо зарубіжний досвід антимонопольної політики на ринку банківських послуг та її особливості.

Так, усі підходи до оцінки рівня банківської конкуренції можна розділити на три групи:

- 1) розрахунок індикаторів структури ринку, серед яких: показники концентрації, кількість банків, або індекс Херфіндаля-Хіршмана;
- 2) показники, які базуються на розрахунку відношення вартості послуг та їх ціни на ринку (Lerner index, H-Statistics);
- 3) показники вхідних бар'єрів, формальних та неформальних бар'єрів входу на ринок національних та іноземних банків, обмеження діяльності та інші регулятивні вимоги, які можуть бути перепорою для входження на банківський ринок нових [1].

У будь-якому випадку, розрахунок показників конкуренції та банківської ринкової структури мають розраховуватися на інституціональному рівні, а не на рівні окремих продуктів або установ.

У переважній більшості країн загальнодержавне конкурентне право розповсюджується на банківський сектор майже без виключень та поправок. Контроль за дотриманням антимонопольного законодавства здійснюється на

конкурентними відомствами, антимонопольними комітетами. Так, у деяких випадках відповідальним органом є банківський регулятор, тобто центральний банк, міністерство фінансів або інший державний орган. У табл. 1 продемонстровано, які установи є відповідальними за підтримку конкуренції, контроль та нагляд антимонопольного законодавства банками у ряді країн.

Таблиця 1

Державні регулятори конкуренції в банківській сфері у різних країнах світу [2]

№ п/п	Країна	Орган, який здійснює регулювання конкуренції	
		Антимонопольний орган	Фінансовий регулятор
1.	Австралія	Австралійська комісія з питань конкуренції та захисту споживачів	
2.	Австрія		Федеральне міністерство фінансів Австрії
3.	Канада	Конкурентне бюро	
4.	Чехія	Управління із захисту економічної конкуренції	
5.	Фінляндія	Управління з питань вільної конкуренції і фінансового регулювання і нагляду	
6.	Німеччина	Федеральне конкурентне відомство	
7.	Греція	Комітет з питань конкуренції	
8.	Угорщина	Управління з питань економічної конкуренції	
9.	Італія	Конкурентне відомство Італії	Банк Італії
10.	Японія	Комісія справедливої торгівлі	

Продовження таблиці 1

11.	Мексика	Федеральна комісія з питань конкуренції	
12.	Норвегія	Конкурентне відомство Норвегії	
13.	Польща	Управління з питань конкуренції та захисту споживачів	
14.	Швеція	Конкурентне відомство	
15.	Швейцарія	Федеральна комісія з питань конкуренції	
16.	Велика Британія	Управління справедливої торгівлі	
17.	Росія	Федеральна антимонопольна служба	Центральний Банк Росії

Крім державних регуляторів, конкуренція на зарубіжних банківських ринках контролюється міжнародними та наднаціональними організаціями, серед яких Європейське конкурентне відомство, Міжнародна конкурентна мережа, Організація з економічної кооперації та розвитку. Можна стверджувати, що захист конкуренції в розвинутих країнах світу здійснюється дворівнево: на рівні держави та на рівні міжнародних організацій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Degryse H. Competition and Regulation in the Banking Sector: A Review of the Empirical Evidence on the Sources of Bank Rents / H. Degryse. – Netherlands : Department of Finance, 2007. – 108 p.
2. Competition regulator [Electronic resource] / Wikipedia. – Regime of Access : http://en.wikipedia.org/wiki/Competition_regulator